

Rok Ignacego Łukasiewicza 1822–2022

Małgorzata Skoczypiec klasa 1B

Jan Józef Ignacy Łukasiewicz – polski farmaceuta i przedsiębiorca, założyciel pierwszej na świecie kopalni ropy naftowej, wynalazca lampy naftowej, pionier przemysłu naftowego w Europie, rewolucjonista i działacz niepodległościowy. Pochodził ze zubożałej rodziny szlacheckiej herbu Łada.

Rok Łukasiewicza

Rok 2022 został ogłoszony Ignacego Łukasiewicza w związku 200 rocznicą urodzin polskiego geniusza, twórcy światowego przemysłu naftowego. Uzasadnieniem dla jubileuszu są *„...wielkie i niezwykle zasługi Ignacego Łukasiewicza dla przemysłu i gospodarki Polski, a także Jego zaangażowanie w walkę o niepodległość Ojczyzny oraz dbałość o pracowników”*.

Wczesne lata życia

Ignacy Łukasiewicz urodził się 23 marca 1822 r. w Zadusznikach, w szlacheckiej rodzinie inteligenckiej pochodzenia ormiańskiego. Miał czworo rodzeństwa: Marię, Emilię, Aleksandra i Franciszka. Jego ojciec Józef był profesorem folwarku, brał również udział w powstaniu kościuszkowskim.

W roku 1830 młody Łukasiewicz wraz z rodziną przeniósł się do Rzeszowa, gdzie uczęszczał do popijarskiego gimnazjum, gdzie nauczył się łaciny i języka niemieckiego. Niestety po 4 latach nauki ze względu na złą sytuację finansową rodziny, spowodowaną śmiercią ojca, musiał on rzucić szkołę i przedwcześnie zacząć pracować.

W 1836 r. zaczął pracować jako pomocnik aptekarski najpierw w Łańcucie, a pięć lat później w Rzeszowie. W tym czasie, dzięki pracy w aptece, poszerzał swoją wiedzę z zakresu chemii i farmacji. Działał też wtedy na rzecz niepodległej Polski, dlatego 19 lutego 1846 roku został aresztowany przez władze austriackie i osadzony we Lwowie, po prawie 2 latach został zwolniony z powodu braku dowodów. Nie mógł jednak opuszczać Lwowa więc podjął tam pracę, jego szef- Piotr Mikolasch pomógł mu otrzymać zgodę na opuszczenie miasta i rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie zdał wszystkie egzaminy z wyjątkiem farmakognozji, co uniemożliwiło mu otrzymanie dyplomu. Dyplom magistra farmacji uzyskał na Uniwersytecie Wiedeńskim 30 lipca 1852.

Pierwsza lampa naftowa

Łukasiewicz powrócił do Lwowa i kontynuował pracę w aptece Mikolascha. Na jego zlecenie on i Jan Zeh prowadzili badania nad wykorzystaniem ropy naftowej. Badania pod kątem wykorzystania produktów w farmacji nie powiodły się, ale za pomocą destylacji frakcjonowanej, otrzymali naftę, wykorzystaną potem jako źródło światła w lampie skonstruowanej przez Ignacego.

Pierwsza jej wersja rozświetliła okno lwowskiej apteki w 1853 r. 31 lipca tego samego roku wykorzystanie lamp naftowych umożliwiło wykonanie pilnej nocnej operacji w szpitalu na Łyczakowie. W tym samym czasie Łukasiewicz badał tereny roponośne na Podkarpaciu (ówczesnej Galicji), które umożliwiłyby rozpowszechnienie wynalazku na szerszą skal

Jak wyglądała pierwsza lampa naftowa?

Model zbliżony do niezachowanego prototypu lampy Łukasiewicza. W oryginale zbiornik i kominek nie były ze szkła

Lampa ta była masywna i składała się z cylindrycznego blaszanego zbiornika na naftę, który służył jako zabezpieczenie przed ewentualnym wybuchem paliwa jakie miały miejsce w lampach olejowych. Na zbiornik założona była metalowa rura z okienkiem z miki i otworami zapewniającym przepływ powietrza. Odkrycie to miało bezpośredni wpływ na rozwój przemysłu naftowego.

„Ten płyn to przyszłe bogactwo kraju, to dobrobyt i pomyślność dla jego mieszkańców, to nowe źródło zarobków dla biednego ludu i nowa gałąź przemysłu, która obficie zrodzi owoce.” - Ignacy Łukasiewicz o lampie naftowej w 1854

Pierwsza kopalnia ropy naftowej

Na początku roku 1854 Łukasiewicz przeniósł się do Gorlic, aby być bliżej terenów roponośnych, a jeszcze w tym samym roku zapłonęła tam pierwsza na świecie uliczna lampa naftowa. Ropę naftową eksploatowano tam już od dawna, wykorzystując ją do różnych celów gospodarczych, jak np. lekarstwo dla bydła lub smar. Łukasiewicz zaczął pracę w miejscowej aptece, jednocześnie wraz z okolicznymi właścicielami terenów roponośnych zaczął zakładać pierwsze spółki i kopalnie ropy, które powstały w następnych latach w rejonie Gorlic, Jasła i Krosna. **W tym roku założył także pierwszą na świecie kopalnię ropy naftowej w Bóbrce**, która działa do dziś. W 1857 roku otworzył rafinerię w Kłęczanach koło Nowego Sącza. Z wydobywanej w tym miejscu ropy produkował naftę, smary, oleje smarne i asfalt.

Szyby naftowe w okolicy Krosna, przed 1930 rokiem.

Ignacy Łukasiewicz jako wzorzec dla innych

Łukasiewicz wyprzedzał swoją epokę nie tylko na polu nauki, lecz także w działalności społecznej. Wprowadził nowoczesny system ubezpieczenia społecznego robotników (Kasę Bracką), zakładał kasy gminne udzielające niskoprocentowanych pożyczek, propagował sadzenie drzew owocowych. W Chorkówce pod Krosnem prowadził wraz z żoną wzorcowe gospodarstwo. Ulice w powiecie krośnieńskim nazywano „brukowanymi guldenami Łukasiewicza”, bo wynalazca przeznaczał na ich remont własne środki (podobno tamtejsze drogi i mosty były najlepsze w całym zaborze austriackim). Znany z hojności, skromności i bezinteresowności, nazywany był „ojcem Łukasiewiczem”.

Jako wzorzec godny naśladowania patronuje licznym szkołom, instytucjom i zakładom przemysłowym. Jest patronem Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, a medal z jego podobizną nadawany jest za wybitne zasługi dla polskiej farmacji. Patronuje Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i całej braci górniczej ropy i gazu. Jego imieniem fundowane są nagrody za wybitne osiągnięcia naukowo-techniczne w przemyśle naftowym. Jego osobie poświęcone jest Muzeum Przemysłu Naftowego w Bóbrce (wnętrze widoczne na zdjęciu). Rodzinny dom Ignacego

Pomnik Ignacego Łukasiewicza w Krośnie

Posąg Ignacego Łukasiewicza w auli Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie

Moneta z wizerunkiem Łukasiewicza

Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza

Zmarł 7 stycznia 1882 r. na zapalenie płuc w rodzinnej Chorkówce, został pochowany na cmentarzu parafialnym w Zręcinie.

Dziękuję za uwagę.

Źródła

- https://historiaposzukaj.pl/wiedza,osoby,705,osoba_ignacy_lukasiewicz.html
- <https://zyciorysy.pl/biografia/ignacy-lukasiewicz/>
- https://pl.wikipedia.org/wiki/Ignacy_%C5%81ukasiewicz